Ч. 23 (14.855). Львів, середа 2. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий нарком внутрішніх справ УССР.

Центральний виконавчий комітет УССР [illegible] зі становища наркома внутрішніх справ [illegible], назначуючи на його місце б. шефа ГПУ (представника нар. комісаріяту внутрішніх справ) оренбурської области. Куди приділено Леплевського — невідомо.

Підводний човен еспанської національної маринарки сторпедував британський корабель.

Цієї ночі британська адміралія дістала вістку, що недалеко Картахени, 16 миль на південь від рога Тіньозо, національний підводний човен сторпедував учора рано 889-тоновий британський корабель „Ендиміон". З 15 осіб залоги лише 4 вратовано; 11 утонуло, між ними капітан з жінкою, 2 інжинірів та один швед-обсерватор міжнародньої контролі. Корабель затонув до 4-ох мінут.

Новий уряд національної Еспанії.

ГЕН. ФРАНКО — ПРЕМІЄРОМ.

Вчора (в понеділок) вечором ген. Франко утворив новий уряд у такому складі: премієр — ген. Франко, справедливість — гр. Родезно, [illegible] — ген. Давіля, публичний лад — ген. Мартінез Анідо, внутр. справи — Серрано Сунер, [illegible] — Анарес Амадо, торговля і промисл: — Хуан Антоніо Суанзес, рільництво — Фернандес Куеста, освіта — Педро Саінз Родрігез, публ. роботи — Альфонсо Пена, корпорації — Гонзалес Буено.

Ще перед іменуваням уряду появився декрет ген. Франко, що устійнює засади організації еспанської державної влади; він передбачує м. ін., що премієром Еспанії буде голова держави.

Америка відкликала більшу частину військ з Шангаю.

Департамент маринарки Злучених Держав [illegible], що 18. ц. м. він відкликує зі Шангаю до Гонолюлю 1.500 морських стрільців, [illegible] до Китаю у серпні.

У Шангаю залишилося лише 60 старшин і [illegible] стрільців, які є там ще від 1927. р.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В СЕРЕДУЩОМУ КИТАЮ.

У провінції Ангуей коло міста Мінван дійшло до великих боїв, які слід зарахувати до [illegible] кривавих на фронті середущого Китаю. Японці заняли місто Таганчуан (7 км. на [illegible] захід від Мінквану) і йдуть на Гуо[illegible].

КОНСОЛІДАЦІЯ КИТАЙСЬКОГО ЯПОНОФІЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

Як подає „Ніші-Ніші" нині (вівторок) получиться тимчасовий китайський уряд у Пекіні з автономним урядом Східного Гопей; це скріпить новий режім у Китаю. Часопис хвалить працю нанкінського уряду та висловлює думку, що Японія повинна визнати його де юре.

АРЕШТУВАННЯ ЯПОНСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Райтер подає з Токіо: Нині рано токійська поліція арештувала підчас облави понад 15 осіб під замітом комунізму; є це здебільша професори високих шкіл.

Франція приступає до розбудови маринарки.

Французький міністр маринарки Бертран заявив представникам преси, що з огляду на зав[illegible] зброєння інших держав **Франція мусить** [illegible] свою дотеперішню морську програму.

Треба припускати, що тепер Франція приступить до енергійної розбудови своїх морських [illegible], щоб дорівняти іншим великодержавам.

АМЕРИКА БУДУЄ КАНОНІРКИ І ГИДРОПЛЯНИ.

У пляні розбудови американської маринарки вашингтонський морський департамент передбачив 10—15 міліонів долярів кредиту на будову канонірок, які матимуть чимале значіння у майбутніх війнах з огляду на скорість. Крім того плянують збудувати 1.000 гидроплянів.

ПЕРЕГОНИ У ЗБРОЄННЯХ.

Японська преса завзято критикує програму морських зброєнь Злучених Держав. „Асагі Шімбун" підкреслює, що і Японія мусітиме також скріпити свої морські зброєння.

Плян великих британських маневрів коло Сінґапуру.

[illegible] влада в Сінґапурі оголосила плян [illegible] морських маневрів, не згадуючи поки що їхню дату. Британські збройні сили [illegible] на дві партії, з яких одна „червона" [illegible] Сінґапуру перед „синьою", що по[illegible] в віддалі 1200 миль на південь [illegible]. Перша частина маневрів перейде мабуть на повному морі, 500 миль від Сінґапуру, друга — коло самої пристані, де „сині" будуть намагатися висадити десант. Маневри закінчать великі вправи протилетунської оборони. Візьме в них участь 27 воєнних кораблів, 110 літаків і коло 10.000 вояків.

—o—

„Децентралізація".

Із стін одної зі сенатських комісій пролунала урядова заява, яка не могла не звернути уваги українського громадянства, а саме: про децентралізацію влади на меншинових теренах.

З погляду державно-адміністраційного устрою термін „децентралізація" має устійнений зміст як перехід від повного автократизму чи централізму до провінціяльного автономізму, передача тих чи інших функцій центральної влади нижчим клітинам апарату, зокрема громадянству, самоуправі чи льокальній народній владі.

Децентралізація влади існує у Швайцарії (кантони), у Злучених Державах Півн. Америки (стейти), в Англії (домінії), існувала вона в деякій мірі в царській Росії (земства, особливо в „центральних" губерніях, які цілковито мали в своїх руках народнє шкільництво, справу народнього здоровля, шляхи, агрокультуру, народній промисл і т. д.).

Через те по суті децентралізація — це державний лібералізм, це свобода населення, метода його самодіяльности та право вирішного голосу в усіх тих справах льокального характеру, що виходять за межі справ загально-державних.

Тому децентралізації не можна розуміти як саму тільки надачу широких компетенцій місцевим представникам центральної влади. Мешканцям північно-західних земель лекше це зрозуміти, коли почнемо з прикладів. Чи широкі компетенції російських генерал-губернаторів, як начальників країв, а навіть губернаторів і „градоначальників" були виявом децентралізації російської влади? Чи взагалі наділення урядових осіб найширшим правом самостійно кермувати льокальним життям згідно зі своїм „найліпшим розумінням" місцевого життя та зі своєю „доброю волею" — це прояв децентралізації?! Урядовець, хоч би він мав і найширші права вирішувати льокальні справи згідно зі своїм особистим поглядом та знанням діла, це ще не заперечення централізації, ані доказ децентралізації, бо він є представником і виконавцем центральної влади, а не населення.

Така метода кермування поодинокими волостями чи землями радше могла би бути названа **концентралізацією**, себто введенням, замісць одного рішального державного центра, **багатьох центрів** — повновладних і рішальних. Були вже на світі й такі кермувальні форми, головно в середневіччі, за февдальних часів: увесь устрій февдалізму спирався на такій „децентралізації", яка була по суті запереченням її ідеї. Те, що ця форма щезла, доказує, що вона була недосконала. Колиж вона іноді й допускається в наші часи, то лише в дуже виїмкових випадках і на дуже короткий час, як виїмковий стан на тій чи іншій території з широким правом зверхників діяти згідно зі своїм розумінням моменту.

Громадянам усіх країн світа добре знаний тип людини-бюрократа, який кожний свій крок, кожне своє слово старається оперти на параграфах і для якого нема поза цими параграфами ніякої життевої правди. Тяжкий це тип до співпраці. Але з таким правдивим бюрократом, що все робить „по закону", не викривлюючи його ні вправо ні вліво, громадяни завжди миряться, бо завжди спокійні: коли закон дає на щось право, то він цього права нікому не уріже. З бюрократом цього типу завжди справа ясна: дає щось закон — одержиш, не дає, — не надійся. Такі бюрократи — це, в деякій мірі добродії громадян.

Цілковито інакше представляється справа тоді, коли вищі представники влади на місцях наділені правом діяти по свому розумінні добра населення й держави. У таких випадках може бути добре, але може бути й дуже зле, залежно від того, хто ця рішальна людина є, чи має вона

правильний погляд на річі, чи розуміє, що корисне, а що шкідливе, чи може піднятися над особистими симпатіями й антипатіями, упередженнями й суґестіями, чи здібна не робити помилок.

Де ж певність, що ті, кому віддані в руки поодинокі землі й доля цілих національних груп, несомильні у вирішуванні їхніх справ згідно зі своїм внутрішнім переконанням?

Людська природа та сама скрізь і завжди: їй питома нельоґічність та помилки під впливом тих чи інших психічних станів. І за одиноку ґарантію правильної поведінки урядового апарату культурні народи світу вважають державні конституції та додаткові закони, які мають безоглядно виконувати урядові чинники. А щоб ці закони знову таки не були витворені недосконалими одиницями, істнують для цієї цілі законодатні установи з багатьох осіб.

Так само й кожна справжня децентралізація влади завжди в західних країнах ясно окреслена законами (про самоуправу, культурну чи територіяльну автономію і т. д.), щоб не залишити місця для чийогось „мені здається" чи „віддаі мі сен". Але й цього мало: інтерпретацію законів відбирається з рук виконавців і віддається спеціяльним установам на верхах влади.

До такої постанови справи довела культурні народи світу тисячліття практика. Беручи теоретично, введення в життя справжньої децентралізації влади моглоб прийти лиш у формі передачі громадянам тих чи інших функцій, восереджених сьогодні в руках державного апарату (дійсна самоуправа, автономія) і в формі широкої свободи приватного зорганізованого життя в товариствах, спілках, кооперативах, союзах, у шкільництві, релігійному житті, економіці і т. д.

Децентралізація в такому розумінні як сьогодні береться, це не децентралізація, а створення кількох автократичних центрів, себто відродження давно пережитих форм правління.

Така система давно істнує на так званих меншинєвих теренах, де ті самі закони бувають ріжно стосовані й ріжно інтерпретовані, в залежности від того, які особисті погляди мають ті чи інші чинники адміністрації.

Поступова польська преса окреслює цей стан річей такими словами: „брак виразної меншинєвої політичної лінії" і „діється зле". В уяві цих польських поступових публіцистів подібна система правління вирисовується, як затрачування одного критерія обективного права й обективної справедливости, що її заступають особисті погляди одиниць.

Здається, що від цього терпить не тільки українське населення, але й польське, яке в останньому часі так нервується, шукаючи виходу з сьогоднішнього положення, — інша річ, де й у чому. А що тоді казати про національні меншини, які найсильніше відчувають цю систему?

Звідси й „загострення тактики" УНДО, і гостріші виступи галицьких українських послів та сенаторів, і навіть домагання посла Тимошенка створити спеціяльний меншинєвий уряд.

Звідси і тривожні голоси нечисленної поступової польської преси, яка кричить: „є зле!"

В. Островський.

Тихий ювилей Ліґи Націй з тихими заявами.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 29. січня 1938.

Ювилейна сесія випала зовсім не святочно. Двічі відкладали її. Офіційальне відкриття сесії відбулося щойно на другий день після фактичного початку її праці. Перший день ужили для закритого засідання, щоб оминути неприємних несподіванок на публичному засіданні. Говорять, що Дельбосові та Іденові пощастило намовити Літвінова, нехай тримається у межах політичної пристойности та не слухає занадто дослівно наказів Сталіна, Молотова і Дімітрова. Несподіванок не було, і нічого такого не сталося, для чого варто булоб скликати цю Раду.

Відкрив сесію представник Іраку, Мостафа Адле, короткою промовою, і зазначив, що „від першого засідання Ради 16. січня 1920 р. минуло вісімнацять років. Ліґа може похвалитися поважними осягами, але вона зазнала і тяжких поразок. Треба зробити все, щоб забезпечити успіх системи, в засади якої ми віримо. В нашому новітньому світі Ліґа є життевою необхідністю..." Так мовив президент.

Після нього промовляв Іден. Спільній анґльо-французькій деклярації анґлійці спротивилися. Але у промовах представників обох держав було спільне те, що вони оминали конкретних висновків чи рішень. Коли представник Анґлії закликає здійснити мир та забезпечити повагу до міжнародного права, то ніодин державний муж у світі йому розуміється перечити не буде. Але й розуміння цього права в Льондоні, Берліні та Москві від того ані трохи більше спільним не зробиться. Таксамо ріжні в поодиноких столицях і поняття про міжнародне співробітництво. Заклик Ідена до признаних відносин між державами приналежними до Ліґи та тими, що до неї не належать, стрікув розуміється ріжний відгук у Парижі і в Москві, але ні в Берліні, ні в Римі очевидно більшого враження не зробив. Згадка його про те, що Ліґу можна пристосувати до обставин та що вона може стати універсальною, має очевидно на меті заспокоїти „невтральні" держави, які жадають її реформи.

Дельбос говорив про потребу солідарности народів, про злочинність війни, про абсурдність перегонів у збройеннях, про співробітництво всіх на користь миру в межах Ліґи й ілюстрував її успіхи... працями Міжнародного Бюра Праці. Деякі орґани звернули увагу, що він говорив довше, але сказав менше, ніж Іден. Зрештою текст промов телеґраф і телефон рознесли по світу негайно, і кожний може переконатися особисто, який їх зміст. Але завданням промовців буває часом саме не сказати нічого, або майже нічого.

В часі перших двох промов, сидів Літвінов як сивий міхур поруч елеґантного Ідена і робив помітки, чи вдавав, що їх робить. Промовляв він дуже нервово, заґикуючися, своєю звичайною, як кажуть, неможливою анґлійщиною, що завдала мабуть труднощі і перекладачеві, який відчитав цей переклад не так вірно як звичайно. Літвінов твердив, що Ліґа Совітському Союзові властиво зовсім непотрібна, бо сила совітської армії та патріотизм її населення вистачають цілком, щоб забезпечити державу від усіх ворогів, але СССР усеж виконував завжди всі свої зобовязання супроти Ліґи, часом навіть на шкоду власним „національним інтересам". Єдиною ідеольоґією Ліґи є, на його думку, „повага до умов, до територіяльної непорушности та політичної незалежности держав", себто до всього того, що московський уряд порушує в найбільш брутальний спосіб. „Ліґа має бути", на думку Москви, „бльоком миролюбних держав у боротьбі проти напасників".

Промова міністра Бека була приємним контрастом своєю формою і змістом до промови Літвінова, який тимчасом демонстраційно розмовляв з Іденом. Представник Китаю, Велінґтон Ку, розвинув довжелезну дипльоматичну офензиву проти Японії, якою примусив до утечі численних делеґатів і журналістів. З інших промов заслуговує на увагу особливо промова представника Швеції, колишнього міністра закордонних справ Ундена, який промовляв фактично від ґрупи так званих осльовських держав, „без союзниць". Він висловив їх розчарування щодо діяльности Ліґи за останній час, ствердив, що становище сотворене санкціями вимагає поважної надуми, та висловив надію, що дискусія в комітеті 28-ох зясує ситуацію та причиниться до затіснення відносин між державами, що належать до Ліґи.

Цей комітет має зійтися 31. січня, хоч представники деяких великих держав можливо вже покинуть Женеву і таким чином уникнуть примусу заняти негайно становище в порушеній справі скасування обовязкового характеру 16 параграфу щодо господарських та інших санкцій. Але головна річ полягає зовсім не в тій чи іншій формальній резолюції, а в тім, що між наміром Англії і Франції утримати ще цей параграф та змаганням невтральних північних держав виявилось виразне противенство. Представники Бельгії, Швеції, Швайцарії, Норвегії, Данії, Фінляндії та Голяндії відбули 27. січня наради в питаннях поставлених льордом Кранборном у комітеті 28-ох під загальним гаслом „Участи всіх держав в Лізі Націй". На цих нарадах зазначилось загальне змагання надати 16 параграфові характер умовний. Себто кожна держава малаб рішати сама, при яких обставинах схоче вона брати участь в примусових засобах, коли зламають пакт. Всупереч бажанню Англії та Франції, щоб вже на цій сесії у комітеті 28-ох не підносили питання про обовязковий чи довільний характер 16 параг., Швеція, Голяндія, Бельгія і Швайцарія, що належать до цього комітету, висловилися за тим, щоб це питання обговорити негайно, та щоб заявлений параграф оголосити довільним. Деякі з цих держав тримаються того погляду, що Ліґа є вже тепер установою, де примусових засобів не можна вживати. Значіння цього становища невтральних держав тимбільше, що воно ... ЧСР знаходить собі підтримку майже у всіх держав европейського центру та південного сходу.

Слушно твердить „Журналь де Женев", що Ліґа дійшла до поворотної точки свого історичного шляху, і запитує, чи спроможеться вона оминути свого остаточного розкладу. Автор гадає, що західні великодержави, які зробили помирний жест у бік національних держав, спроможуться нарешті порозумітися з невтральними державами та затримати їх в Лізі. Небезпека справді лишається, бо резолюції комітету 28-ох мають лише дорадчий характер, отже невтральних держав цілком заспокоїти не можуть.

Чому властиво Англія та Франція проволікають справу реформи, докладно невідомо. Можливо, що в цій справі Франція робить уступки Москві, а Англія Франції. Погляд офіційної совітської аґенції на сучасну сесію такий: Сесія відбувається під знаком очевидного ... Румунія прямує отверто до того, щоб покинути Ліґу. Скандинавські держави готують спільну деклярацію проти § 16. Становищем Туреччини у справі санджаку Москва також незадоволена. Малі держави на думку Москви, шантажують великі, а Франція та Англія не роблять нічого, щоб зясувати становище. Отже західні великодержави мають властиво вибирати поміж Москвою і багатьома державами европейської півночі та сходу.

Під кінець тижня ситуація в Женеві ... нилась питанням війни на Далекім Сході. ... отвертої помочі Китаєві західні великодержави без участи Зл. Д. Ам. не мають наміру давати, але й не протестуватимуть проти ... Москви для Китаю.

М. Дави[illegible]

Із думок українця по другому боці океану.

ХАОС І ЖЕРТВИ НА РІДНИЙ КРАЙ.

(Власна кореспонденція з Канади)

Хочемо почати низку статтей про відношення Рідного Краю до української еміґрації за океаном, про потреби еміґрації, про активну політичну участь Краю в розбудові громадського життя еміґрації і т. д. Не претендуємо на те, щоб наші висновки були єдино вірні, навпаки нам булоб дуже приємно, якби такі статті викликали жваву дискусію в органах української преси. Наші думки не є висідом спеціяльних студій, бо на це нема змоги ані часу, але вони основані на особистих помічєннях, на досвіді, придбанім завдяки активній участи автора в громадському житті.

Може така заява ослабить враження й зацікавлення до цих статтей, але про деякі справи краще щось сказати, як мовчати. Може в ... сять думок знайдеться бодай одна гідна уваги.

На початку нехай буде вільно ... жі аномалії. Є за океаном численна ... еміґрація, що в повоєнних роках ... вала собі політично-національну свідомість ... казала своє зацікавлення потребами Рідного Краю грошевими пожертвами, ... таційними вічами, пропаґандивною ... що. Ця еміґрація зорґанізована ... же краще як на рідних землях, в ... риства — політичні, релігійні, культурні, ... ні, допомогові, економічні, ... еміґрація має досить поважне ...

...органів. Це все коштує сотні тисяч долярів річно. Питання тепер у тому, чи інвестований таким способом гріш дає відповідний прибуток, або попросту чи виплачується шкірка за виправу? Брати на рідних землях читають в Українській Загальній Енциклопедії про таку то скількість українських громадських установ на еміграції, скількість українців і т. д. — але читач не може собі уявити справжньої сили українського елементу, бо дані, подані там, є приблизні. (Не думаємо цим критикувати автора тих дат З. У. Е. п. Боберського; він зробив, що міг). Далі — є в Канаді і Злуч. Державах поміж українцями сила рідних шкіл, що річно коштують велику суму гроша, але чи вони дають те, чого від них хочемо — оце питання, що на нього публично, здається, ще ніхто не пробував відповісти. І багато-багато інших проблем!

У громадському житті мусить бути якийсь плян на майбутнє, мусить бути якийсь критерій, що при його помочі судимо вартість даної установи. Без пляну і такого критерія громадське життя звичайно хаотичне, недоцільне, іноколи дуже коштовне, без потреби виснажуюче творчі сили кращих активних одиниць і деяких кол громадянства. Такого пляну щодо громадського життя і потреб української еміграції не мають ані провідні кола на рідних землях, ані не має його тут, за океаном. Тимто і по одній і по другій стороні — хаос, може й „вічнотворний", але хаос! Хаос, в якому трудно розібратися, але потреба, вимога часу конче цього вимагає. Хтось тут чи там мусить узяти ініціятиву у свої руки і спрямувати каламутні води громадського життя земляків тут, за океаном, в одно річище. Отже нехай це питання буде темою нашої першої статті.

Тут між земляками — хаос. Це значить — живе життя. Один сюди — другий туди! Один так, другий інакше! Одні у добрій вірі — другі йому наасупереки. 50 українських родин в одній місцевости, а кілька організацій, кілька церков, кожна з них хворіє на хронічну туберкульозу — за мало членів, за мало фондів, а у наслідку — безсилля! Має рідний край політичні організації, чому їх не матиб українцям у Канаді! І творяться різні політичні Обєднання, Союзи тощо. Розуміється, що кожна така група хоче мати свій пресовий орґан.

І починаються всякі заклики до збірки на „пресові фонди", починається агітація в користь своєї газети, агітація неперебірлива в засобах. Найбільше дістається тій групі, що проти неї звернене вістря нової політичної акції. При цьому йде в рух традиційна українська політична термінольоґія, як „хрунь", „зрадник", „безхребетник" і багато-багато інших соковитих термінів. А чого не пишуть у газеті вже тоді, коли вищі небеса дозволять їй побачити світ Божий? Пізніше така писанина доводить до судових процесів перед чужою владою. Це все коштує гроші і в додатку получене з різними неприємностями та пониженням національної гідности в очах неукраїнців. Це є мабуть причиною, чому українці в Канаді й досі не мають свого щоденника (большевицької „Народної Газети" ніхто не вважає за українську!)

Це саме торкається і культурно-освітніх організацій. В деяких місцевостях є нараз кілька організацій, що мають слово у слово той самий статут, бо відписували одні від одних, але існують, краще кажучи, животіють окремо й поборюють себе взаємно. До цього лиха дочіплюється ще й друге. Політичні організації стараються закинути свій вплив на них і таким чином спричиняють непорозуміння, суперечки між членами внутрі організації, конфлікти, що часами тягнуть роками, відбиваючись дуже шкідливо на фінансах та їх діяльности.

Це саме і в релігійному русі. Грекокатолицька церковна ієрархія в перших початках зробила деякі промахи в своїй діяльности і скомпромітувалася невдалим проводом (нехай про це колись історія напише!) та таким чином відштовхнула від себе вірних а сама на свою шкоду підготовила пригожий ґрунт для витворення різних відмін. І не дуже то давно українці мали в Канаді вірну копію середньовіччя, хоч в меншому розмірі. Процеси за посідання церков не переривалися. Бували випадки, що одна й та сама церква була замкнена двома замками — католицькою, православною чи ще якоюсь іншою, деколи йшли збройні напади на церкву, щоб якусь капосну колодочку зірвати та поставити владу перед доконаним фактом.

Оця релігійна метушня ще й досі не вкоренила свого наслідку. А вислід?! Досить погано впливає на вартість церкви як суспільного чинника, що має змогу розвиватися ще одній

...доки не порівняла її з праною в Радіоні сорочкою Івася

квіточці на такому буйному полі, а саме — московському большевизмові.

Про це можнаб написати багато, якби була певність, що читач не переляється, читаючи про всі наші страхіття.

Тепер насувається настирливе питання: як реагував на це все рідний край? Дуже просто! Преса цим усім не цікавилася, байдуже! нехай там брати за океаном чубляться. Політичні провідники цим не турбувалися, бо мали своїх клопотів чимало. Зате від усіх установ по цілій Канаді в синіх великих копертах розходилися обіжники із зазивом: „Давайте гроші, поможіть братам на Рідних Землях!" Часами приїздив якийсь емісарій, але з єдиною метою: за грішми. Бували деколи й випадки, що такий емісарій ховав гроші у свою кишеню. Всеж заморські українці у відношенні до Рідного Краю були щедрі, щедрі пропорціонально до спроможности своєї калитки. У значній мірі помогли братам на Рідних Землях. Отже сентимент для Рідного Краю великий. Але тут знову, як докучлива осінна муха, прилітає свіже питання: Чи не могла еміграція дати більшу допомогу? Відповідь буде саме розвязкою зачепленої у цій статті проблеми.

Відповідаємо: Еміграція могла дати більшу допомогу, якби Рідний Край був цього забажав!

На перший погляд твердження дуже рисковне і навіть суперечить засадам льоґіки, але на жаль дуже правдиве. Всі факти промовляють у користь такого твердження, тільки треба деякі з них підшукати.

До цього часу не було ще правильного контакту між Рідним Краєм і еміграцією. Одні й другі жили своїм життям мало знаючи свої взаємини. Між американськими земляками настав хаос, що затемнив їм чимало події на рідних землях, а відповідальні кола у Старому Краю не прийшли в допомогу заморським братам, щоб опанувати цей хаос. Навпаки — бували випадки, що деякі гості з Европи (Григоріїв, Мандрика) допомогали ще його поглиблювати. Тимто допомогова акція була хаотична. Кожний у Канаді розумів її по вому і робив її по свому, деколи зі шкодою для доброго діла. Бували випадки, що в одній і тій самій місцевости перепроваджувано кілька збірок одночасно — очевидно всі без значнішого успіху.

Знову питання: Що дістали американські земляки від Рідного Краю в заміну за свої жертви? — Листи з подякою тай більш нічого. Цього замало. В цьому й криється причина, чому американські українці не дали більше.

Тепер саме наспів пригожий мент серед земляків у Канаді, що його повинні використати провідні кола в Рідному Краю, щоб направити свою попередню похибку. Тутешнім землякам вже надоїли безупинні сварки, що тільки доводять до апатії ширшу масу. Вже надоїла безпотрібна політика на велику скалю „à la Старий Край", яка хіба таку вартість має, що розбурхала ширший загал, зате безцеремонною агітацією вбила довіря до всяких проводів, місцевих і европейських. Таким чином потерпів авторитет неодної поважної установи на Рідних Землях. Люди вірили чуткам, наклепам; деякі знеохочувалися, деякі більш уперті й послідовні шукали за правдою, за дійсними фактами. Такі явища можна було помітити після відомих зїздів „Просвіти" та „Р. Школи", а тепер під впливом навіть деяких чинників із Старого Краю почалася скрита агітація проти „Просвіти" з приводу розвязання деяких філій і читалень в краю. Тутешні громадяни, що жертвували й жертвують на ці установи хотять авторитетних вияснень від цих установ і мають жаль, що вони тих вияснень не дають а промовляють тоді, коли кажуть: „Дай!" Наслідки: деякі ще жертвують, деякі вже починають отягатися — отже явище не надто веселе. Знову настирливе питання: Хто винен?

Грицько Шумливий.

Краєва кооперативна конференція.

При всіх успіхах нашої кооперації в останніх роках відчувається болючо засадниче недомагання: брак сильної фінансової бази.

Ощадностеві вклади в усіх наших кредитових установах становлять дрібний відсоток у загальній статистиці банків у Польщі. Через те наша господарська розбудова йде надто повільним темпом, ми не можемо використати тих конечних можливостей на всіх ділянках господарського життя.

В слід за тим не можемо зарадити найбільшому лихові, що точить нашу суспільність: безробіттю широких народніх мас. На жаль, велика більшість ощадностей українських громадян ульокована в чужих банках або у всяких домашніх сховках. Причиною цього є не тільки недостача свідомости та примітивного патріотизму, але також ріжнородні органїзаційні й технічні недомагання наших кредитових установ.

На краєвій кооперативній конференції дня 25 І. ц. р. численно зібрані на запрошення Централбанку представники українських кооперативних банків, під проводом голови Н. Р. д-ра Михайла Волошина, вислухали з великим зацікавленням докладних рефератів: інж. Іларія Ольхового п. н. „Завдання кредитової кооперації" та дир. Романа Харамбури: „Про органїзацію кредитової кооперації".

Над цими рефератами вивязалася оживлена річева дискусія, в котрій основно обговорено стан нашої кредитової кооперації, її недомагання та причини тих недомагань.

Дня 26. І. ц. р. продовжувалися наради краєвої кооперативної конференції, при чому побіч представників Українбанків були численно заступлені також представники кооперативних Союзів, тому, що предметом цих нарад були справи, які вимагають тісної співпраці між Українбанками і кооперативними Союзами.

Інж. Роман Раковський у рефераті „Про фонд господарської розбудови" зясував органїзацію і техніку масової, всенародньої, постійної збірки дрібних ощадностей, яку щойно розпочав Централбанк і вже може виказатися позитивними вислідами в ріжних місцевостях краю. Зібрані при допомозі тієї акції масові дрібні ощадности дадуть низько опроцентований і довше-речинцевий капітал, призначений на фінансування рідного промислу, на поширення збуту хліборобських продуктів та на інвестиційні позички для піднесення селянського господарства.

Тому не тільки економічні, але й культурно-освітні установи та все свідоме українське громадянство повинно допомогти чинно Централбанкові у переведенні тієї акції. Зокрема всі кредитові установи заінтересовані в успішній органїзації масової, дрібної ощадности, бо хто органїзує дрібні ощадности, той виховує собі масового вкладника, котрий згодом принесе до наших кредитових установ також середні, більші та великі вкладки.

Інж. Іларій Ольховий, у доповненні до реферату зясував ріжнородні форми співпраці між Українбанками та кооп. Союзами.

В дискусії над обома рефератами промовляли: дир. Р. С. У. К. сен. О. Луцький, дир. Центросоюзу Ю. Шепарович, дир. Централбанку С. Кузик та поважна кількість делеґатів кооп. Союзів і Українбанків. Всі вони однозгідно заявилися за якнайбільшою підтримкою органїзованої Централбанком масової збірки дрібних ощадностей у цілому краю та за наладнанням якнайтіснішої співпраці між Українбанками, Централбанком та кооперативними Союзами, що оформлено в принятих одноголосно резолюціях.

Предсідник конференції през. Кость Левицький закінчив наради, дякуючи делеґатам за їх однозгідність та охоту до співпраці і взиваючи їх до здійснення намічених змагань.

По широкому світі.

Італійська преса почала кампанію проти акційних спілок.

Французький парлямент розгляне нині законопроєкт про заборону вивозити французькі опозиційні видання за кордон.

Альбанський король заручився нині з графівною Апоні. Згідно з конституцією, вчора повідомлене про це альбанський парлямент.

У Греції заслали на малий острівець провідника монархістів Теотокіса. Б. премієр Софуліс на волі.

Румунський посол покинув Москву, залишаючи там шарже д'афер.

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 15. Середа, 1. лютого (20. січня) 1888.

АКАДЕМІЧНА СВОБОДА.

У звідомленню з засідання віденського парляменту знаходимо цікаву відповідь міністра освіти д-ра Ґавча на одну інтерпеляцію. Ґрупа німецьких студентів-націоналістів віденського університету вислала до одного з послів письмо — мабуть з закидами — за його промову в парляменті. За те міністр освіти наказав університетській владі перевести слідство, наслідком якого кількох студентів покарали. У тій справі німецькі посли „антисеміти" внесли інтерпеляцію, що кінчилася такими словами: „Чи думає Й. Ексцеленція якиминебудь мірами ослабити в німецько-народній молоді захоплення для величини і чести німецького народу або думає, що зможе вилісь з академічних обивателів поробити рабські характери?"

На те мін. Ґавч відповів: „Маю честь заявити, що цього роду запити не уважаю інтерпеляцією і відмовляю на це формальної відповіди. За те-ж дозволю собі пояснити палаті справу. З початком травня минулого року появилась у часописах вістка, що кілька студентських товариств вислали письмо до пос. Томащука, в нім виступили проти нього за його промову при останній буджетовій дебаті. Цього роду виступ уважав я за грубе зловживання академічної свободи і за важке нарушення академічної дисципліни. Тому я в коротній дорозі доручив академічному сенатові перевести слідство і повідомити мене про вислід. Слідство виявило, що все те була правда. Сенат поступив згідно з законом і релеґував головного виновника, а шести дав наганy. На кінець мушу заявити, що я, правда, боронитиму академічної свободи, як вона дасться погодити з законами й академічним порядком, але й виступлю з усією гостротою проти всякої невідповідної поведінки академічної молоді, особливо на політичному полі".

ТРУДОЛЮБИВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

„Пок. о. І. Коростенський, парох у Грушові, за час своєї 30-літньої трудолюбивої діяльности в тому селі призбирав дрібними датками від парохіян при вінчаннях, хрестинах і т. п. досить значну суму на кілька фондів. І так зібрав він основний фонд на школу в сумі 4000 зр., на фонд бідних громади Грушова 2000 зр., на фонд для удержання дяка 1500 зр. і т. д. Всі ті фонди виносять около 12.000 зр. і зложені на щадничих книжечках з тим застереженням, що ввійдуть їх у життя щойно тоді, коли дійдуть до такої суми, що самими відсотками можна буде покрити розходи котрогонебудь фонду. Крім того зложив він кійний у „Народньому Домі" у Львові стипендійний фонд для ученика з Грушова 200 зр., на фонд винуваня письменної дівчини з Грушова 200 зр., на фонд двох читалень у Грушові 100 зр. і на стипендійну запомогу свого імени 40 зр.".

ПОЛЯРНА ЗОРЯ.

У новинці пн. н. „Дивні метеорольоґічні явища" є згадка про те, що у виленській губернії появлялась довгий час на північно-східному небосхилі північна зоря разом зі звичайною при таких явищах зміною барви. Розуміється, що темний народ добачає у тих незвичайних явищах природи ворожбу нещастя: голоду, помору і війни"

ЕДМОН АБУ. 4

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ.

Оповідання.

— Мій батько — говорив далі Анрі до Ґаяра — мав гарну засаду, коли залишав мені вільну волю у праці і не допомагав мені в нічому. І тепер я не потребую прохати в нього винагородження мене. А коли ви зробите мені ту честь, що згодитеся видати за мене свою доньку, то я попрошу вас залишити собі свій маєток, бо я сам зможу запрацювати на свою жінку і на свої діти. Я признаю, що і так я нерівний з вами щодо матеріяльного становища. Краще будоб, якби я був багатший, а ви бідніші, але я не маю надії розбагатіти за одну ніч, ані не хочу злобно бажати вашої руїни. Хочу тільки одного: щоб у той день, коли ваша донька перебере своє майно, я не мусів соромитися за своє становище. Я не знаю, чи ви мене розумієте...

— Розумію — відповів Ґаяр — і мушу вам признатися, що хоча ви артист, ви робите на мене враження чесної людини.

Турнер почервонів.

— Вибачте мені — говорив Ґаяр — я не хочу нічого злого сказати про артистів, тимбільше, що я їх не знаю. Хочу тільки зазначити, що ви міркуєте розумно, як правник або купець і що ви не тримаєтеся моралі поширеної у вашій професії. Крім цього ви гарний і можете подобатися моїй доньці. Вона віддавна цікавилася малярством, музикою та гаптами. І ваш вік підійшов би. Навіть гадаю, що ви вмілиб управляти добре великим майном. Одним словом ви мені подобаєтесь і тому прошу вас не заглядати до моєї хати, поки не дістанете дозволу.

Анрі мав враження, що голова йому крутиться.

Ґаяр уважав за вказане пояснити своє останнє речення:

— Скажу вам, що я не вважаю вас за людину невідповідальну, як наприклад того Шанґрі. Але у вашому власному інтересі та для добра моєї доньки мушу зібрати деякі інформації. Ви робите враження чесного, але ви можете теж мати якусь знайомість і певне про це самі мені не сказалиб, а моя донька малаб пізніше через це журбу. Дивне для мене теж те, що одна людина може за вісімнацять місяців намалювати образів за вісімдесять тисяч франків. Мушу порозмовляти з ріжними людьми, хочби з вашим батьком, наприклад щодо можливих довгів...

— Але-ж пане Ґаяр!

— Буває так, що за свої довги забуваємо. Ви не дивуйтеся мені... це така прикмета, чи хиба моєї вдачі. Якби я її не мав, то був би вже давно продав свої парцелі. Якби я був пострілений, то був би віддав минулого року свою доньку за одного біржевика, що стрілив собі у голову. Коли ви заслужили на мою доньку, будете її мати, але інтереси мусять піти власною дорогою. Но, до побачення, до праці!

Анрі цілий тиждень думав про небезпеку, яка йде від розсудливих і практичних людей. Відразу зірвав знайомість з Меліною, посилаючи їй на память фортепіян, як це вже давно їй обіцяв.

На восьмий день Шанґрі прийшов повідомити Турнера, що Ґаяр відвідає його. Ґаяр біґав по цілому Парижі, не оминаючи маршандів образів ні міністерств і зібрав цілий зшиток інформацій про молодого артиста.

— Він знає про тебе все... Найбільше зворушило його те, що ти мав у гімназії дуже добре з історії. Річ ясна, що про Меліну він не знає нічого.

Ґаяр прийшов пів до пятої і стиснув йому міцно руку.

— Молодий приятелю! Я чув кількадесять осіб, як оповідали мені про вас. Тепер я хочу познайомитися з вами ближче сам. Не маю нічого проти, щоб ви познайомилися ближче і з моєю донькою, бо вона, а не я, має вийти за вас. Треба, щоб ми зустрічалися щодня місяць чи два, а потім поговоримо про інтереси.

Анрі подякував йому:

— Які ви добрі! Отже ви мені дозволяєте бувати у пані Розалії?

— Ого, не так скоро! Гарні речі говорили б про мій дім! Молодий чоловік у мене що-вечора! А якби потім ви роздумалися? Увесь Париж знав би, що артист Турнер мав одружитися з панною Розалією Ґаяр, але... І всі шукали б відповіді на питання: чому? І ніхто не може передбачити, що можуть говорити.

Анрі був збентежений.

— Чи ви знаєте, пане Ґаяр, якесь [illegible] спе, де я міг би зустрічатися з вашою донькою?

— На жаль ні. Але ви молоді і ви [illegible] ні, отже ви повинні мати фантазію!

— Якби так ішло про кілька вечорів, маємо театри і концерти. Але постійно ходити до них не можна. У своїй хаті ви не хочете мене приймати? Но, то прошу приходити до мене.

— Молодче! З молодою панною?!

— Чому ні? Я передовсім маляр. Чи ви були ніколи в малярській робітні?

— Ні.

— Отже треба вам знати, що малярська робітня це невтральне місце. Улітку це єдине місце закрите в тіні, взимі огріване і до неї може входити туди і виходити кожний як вподобі, від досвітку до ночі. Навіть [illegible] приїхавши до Парижа може оглядати малярські робітні, наче церкви та музеї, з тим ним застереженням що виходити мусить зложити поклін. І то ні! Маляр [illegible] стям.

(Далі буде)

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

З приводу урядового законопроєкту про устрій адвокатури.

Адвокат — це за словами закону з 1937. р. речник права і слушности.

Праця адвоката це не тільки діяльність у користь свого клієнта, але передовсім в інтересі зміру справедливости, а його праця має характер публично правний. Так очеркнув Найвищий Суд характер і завдання адвоката.

Адвокат боронить покривджених та переслідуваних. Бореться **за повагу і рівність права** у відношенні до кожної одиниці, за її підметові права, за такі найбільші цінности, як життя і свобода. Праця й обовязки адвоката надзвичайно тяжкі і відповідальні. У виконуванні свого звання адвокат не має ніякого апарату чи виконного органу, а все це мусить йому заступати: незалежність і свобода слова та письма. Тому ті цінности такі дорогі й необхідні кожному адвокатові. Свобода слова і письма у виконуванні адвокатського звання — це не тільки свобода вислову своїх думок чи переконань. Це одинокий засіб у боротьбі за права одиниць та цілих громадських груп, і ті права такі обовязкові, такі необхідні, що лежать в інтересі всього народу й держави.

Тільки при повнім запевненні законом тих вільностей адвокат зможе виконати своє завдання. І тільки тоді має рацію істнування. А стаття 74. нового законопроєкту, яка в цілости відповідає ст. 24. закону про устрій адвокатури з 1932. р., говорить, що адвокат при виконуванні фахових чинностей користає зі свободи слова і письма в межах обовязуючих приписів та **річевої потреби.**

Це „певниве" застереження крие велику небезпеку для свободи слова. Бо границі „річевої потреби", якої не можна сконкретизувати, є дуже еластичні і можна їх натягати та звужувати, як воля і вподоба. І в цьому загроза для адвокатури.

Випадок, що за переступлення тих границь у виконуванні звання наложено на адвоката тимчасовий арешт і засуджено його на втрату права виконувати звання, приневолив Начальну Адвокатську Раду ще ухвалою з 9. вересня 1936 домагатися новелізації того припису і запевнення свободи слова. Однак, як бачимо, проєкт закону про устрій адвокатури не поправляє цього стану. Навпаки, цілою низкою приписів вдаряє в адвокатуру як у цілість. Він обмежує свободу переносити осідок адвоката до округи іншої палати, бо це вимагає кожночасного дозволу Начальної Ради, — справа апліканту й інші. А найприкріша стаття 154. проєкту, яка впроваджує ще одну новість — відому з інших законів, а саме цей припис дає право міністрові справедливости розвязати Начальну Адвокатську Раду або Окружну Раду, коли Рада своєю діяльністю нарушує публичний порядок, або безпеку, і переказати часове виконування їх чинностей делегованим собою особам зпоміж суддів або адвокатів.

В цьому випадку нові вибори „слід розписати впродовж 3 місяців". З життя інших самоуправних одиниць знаємо, що не вважаючи на подібний припис — довго чекали на нові вибори.

М. П.

*

Урядовий проєкт закону про устрій адвокатури має XIII розділів і 166 статтей, при чім XIII-ий розділ це переходові і кінцеві приписи. Приписи цього проєкту говорять, що адвокатуру творить загал адвокатів і адвокатських аплікантів та що адвокатура творить самоуправну одиницю. Ділиться на Начальну Адвокатську Палату, яка є представницею адвокатури і Окружні Палати. Між умовинами приняття до адвокатури ст. 54 проєкту передбачує „незаплямованом опініє". Цей припис має бути стилістично вигладжений. — Ст. 56 улекшує вступ до адвокатури суддям, прокураторам, старшинам — авдиторам і державним урядникам.

Адвокат не може брати участи у веденні рільничих, промислових, або торговельних підприємств, зате може за дозволом Адвокатської Ради належати м. і. до управи кооперативи, і коли робить це безплатно, то Рада не може відмовити йому дозволу. З цього бачимо, що дозвіл все мусить бути, а брак такого дозволу тягне за собою дисциплінарне доходження. Рівнож Адвокатська Рада признає адвокатові право патронату, себто право вписати у себе адв. апліканта. Умовиною признання такого права є те, що адвокат мусить бути вписаний вже від 5 літ на листу і що дає запоруку щодо доброго напрямку у вихованні і школенні апліканта.

Нагляд уряду над діяльністю адвокатської самоуправи має міністр справедливости, якому проєкт признає цілу низку привілеїв включно аж до розвязання Адвокатських Рад і встановлення делегатів (комісарів).

Над цим проєктом радить тепер соймова правнича комісія.

„ПАНОВЕ ВІД БИЧУВАННЯ..."

Під таким наголовком поміщує „Роботнік" ч. 30/7928 з неділі 30. ц. м. 1938. р. статтю про реформаторів палестри. Автором цієї статті є визначний і заслужений адвокат Леон Берензон. Наводимо її майже в цілости:

„Не є річчю звичайного припадку, що серед ідеольоґів бичування є люди, завдяки яким, як це влучно підхопив краківський „ІКЦ", на польські землі повіяло жахом, а перед здивованим краєм виринуло марево найбільш варварського і ганебного пониження людини, що саме в тім середовищі зродився рівнож і проєкт злінчування незалежної і самоуправної адвокатури. Прихильники піднесення моральности при помочі батога не є в силі погодитися з істнуванням самостійних суспільних організацій, що діють без інґеренції чужих елементів, без примусу і без накидуваних згори директив. Отже шукають наживи для своїх руїнницьких апетитів, а тому, що адвокатський відтинок є найбільш податний до того, бо не зосереджує на собі загальної уваги, отже дібралися вже і до нього. Позбавлені традиції передвоєнної палестри, нетямущі тих знаменитих постатей, як Адольф Пепловський, Францішок Новодворський, Кшицький, Генрик Ертіґер, Соболевський, Папеський, Сьмяровський, що в періоді неволі мріяли про самоврядування адвокатури — про цю гарну карту, гарантуючу незалежність вільної професії, — постановили ці заприсяжені вороги демократії повалити це самоврядування і ввести засаду іменування корпораційних властей. А номінація — це особиста думка, це кермування себе мотивами найрізнородніших інтересів і чинників — це політичні, національні, релігійні ходи, а говорячи сьогоднішньою мовою вулиці — передовсім расові... Номінація — це деморалізування адвокатів, склонювання їх до улеглости і покори, до надскакування і стояння на позір — це поневолення вільного духа в адвокатурі".

„Коли в 1932. р. поперше зроблено вилім в адвокатськім устрою і введено на короткий час засаду номінації, тоді сьогоднішні прихильники і звеличники цієї новації не мали досить слів нагани для адв. Пасхальського, який у великім ступні причинився до змонтування номінаційної машини. Одначе можна на його оправдання сказати, що він діяв безсумнівно ідейно, згідно з наказом свого табору, який думав, що треба перетягнути адвокатуру на другу сторону барикади — до „санації". І нагло ці вчорашні його вороги почули в собі безмірну адорацію для найдальше посунених номінаційних комбінацій, стали оборонцями окопів іменуючих.

Що викликало таку зміну в орієнтації? Наукові теорії, правничі виводи, зневіра в організаційні сили, у власну творчість — чи інші огляди?

Овіяні духом близького Заходу рішили прихильники бичування замкнути на всі замки доступ до адвокатури, змонополізувати її для одної раси і винищити це коштом знівечення самоуправи і цілковитого перекреслення не такої далекої, але гарної минувшини..."

РІШЕННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ ДО КОДЕКСУ ЗОБОВЯЗАНЬ.

Ст. 71. к. зоб.: Обмеження щодо того, щоб Союз затягав зобовязання, про які є мова в реґуляміні, є без значіння супроти третіх осіб, якщо не подано їм цього до відома. Рішення з 8. VII. 1937 р. С II 511/37.

Ст. 162 і 164 к. зоб.: Батько вбитої особи, якого доходи вистачають на удержання його і його родини, не має права ані до ренти з арт. 162 к. з., ані до одноразового відшкодування з арт. 164 к з — Рішення з дня 30. VI. 1937 р. С II 83/37.

Ст. 402 к. зоб.: Умова, якою одна сторона віддає другій не тільки уживання річи, але і право витворювати й користати з цього, є умовою держави. — Рішення з 5. VIII. 1937.

Ст. 101 § 3 к. зоб.: У випадку, коли фальшивий повновласник, знаючи про брак повновласти заключив умову з третім, отже ділав у злій вірі, відповідає не тільки за виказані страти, які повстали внаслідок непотвердження умови, але рівнож за втрачений зиск, що його через те третій втратив. — Рішення з 13. X. 1937. Мотив: По думці ст. 101 § 3 к. з. фальшивий повновласник відповідає за страти, які дізнав третій з цієї причини, що умови не потверджено, однак у випадку, коли фальшивий повновласник знав про брак повновласти і всетаки заключив умову з третім, то ділав в злій вірі і відповідає не тільки за спричинену ним страту, але рівнож і за втрачений зиск.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

З ЖИТТЯ СЕКЦІЇ АПЛІКАНТІВ ПРИ СОЮЗІ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ У ЛЬВОВІ.

Реферат про суди присяжних.

На чергових сходинах Секції Аплікантів при СУА у Львові в дні 20. січня ц. р. виголосив мец. д-р Лев Ганкевич дуже цікавий реферат про установу судів присяжних.

Хоч останньо міністр справедливости зняв справу присяжних судів з черги нарад законодатних палат, проте без сумніву зближається кінець цієї установи. Тому реферат мец. Ганкевича був немов прощанням судів присяглих, із якими зокрема українське життя так часто стрічалося в останніх роках.

Референт начеркнув коротко історію присяглих судів, причини і суть їх повстання та їх долю продовж семи столітть істнування. Підчеркнув дальше їх ролю, яку відіграла ця установа у змаганнях народів за нові цінности та вкінці її практику на наших землях.

В засаді заявився референт за удержанням судів присяглих. Одначе не скривав, що для повного виконання завдань цих судів требаб перевести поважні зміни. В першу чергу склад лави присяглих мусів би відповідати так національно, як і соціяльно населенню даної округи, дальше треба би забезпечити якнайбільшу свободу присяжним при ферування вердиктів.

Вкінці поділився референт із слухачами своїми помічченнями із довголітньої практики перед судами присяглих, подаючи практичні вказівки та висновки.

По рефераті виявлялася доволі жива дискусія, закінчена відповіддю референта.

Другою точкою цих сходин була справа підготови І. Конгресу Українських Аплікантів, що має відбутися 20. лютого ц. р.

Сторінка без політики.

Жінки у світовій виставі Нюйорку.

Ню-Йорк підготовляється до світової виставп. Щоб використати найкращі таланти своєї великої країни, столиця рішила дати якнайбільшу свободу жіноцтву, що в Америці віддавна грає одну з перших скрипок. Досі жінки не стояли на провідних становищах в організації виставп. Вистава у 1939 р. під гаслом „Завтрішній світ" має запевнену велику жіночу ініціятиву.

Вже тепер згадують архітекта-жінку, що вибудувала неодну палату та парк у Спол. Державах. Вже від кількох тижнів збирає вона в павільонах вистави численні моделі своїх будівель, які проектує як будівлі майбутности. Управляє цим відділом моделів друга жінка, вдова по віденському архітекті Йосифі Урбан. Вона допомагала свому чоловікові при виставі „Поступу" у Шікаго в 1933 р.

Зовсім нову ролю у виставі матиме Марчія Коннор, що має зорганізувати відділ моди. Цей відділ має доказати світові, що Спол. Держави можуть витримати суперництво з Европою в смаку, ціні та якости матеріялів. Пані Коннор підлягає цілий штаб фабрикантів та рисівників.

Ще більший відділ веде Моніка Баррі Волш, під почесним проводом пані Вінкентії Астор — відділ пропаганди. 5.000 жінок має вислухати настрої та побажання американських жінок і притягти їх як гостей. 2 міліони жінок уже сказали своє слово. На виставі будуть відділи домашньої гигієни, обстанови, виховання, відпочинку, вжиткового мистецтва — що яка жінка хоче.

У секретаріяті праці працює як асистентка директора Мері Люїза Йорцік; вона відчиняє коперти з пропозиціями всіх доставців на виставу. Кабінетом особистим вистави управляє пані Мері Стюварт Фікет; там працюють сотні жінок. Катерина Грей управляє кореспонденційним бюром, Олена Слейтор публіцистичним для жіночих справ.

Усі ті жінки дістають високу платню, як звичайно при кожній виставі.

—o—

Шікаго у статистичних числах.

З усіх великих світових центрів — Шікаго — це наймолодше місто, бо йому минуло всього 105 літ. 105 літ минуло від того часу, як там осів перший білий чоловік. За одно століття Шікаго виросло до таких розмірів, що стануло на другому місці (що до величини) в Америці і на пятому місці у світі.

Шікаго займає площу 225 англійських миль, з населенням 4 і пів міліона душ. Кожного року треба 250 міліонів долярів на саму адміністрацію міста (в тому департаменті поліції здоровля, вогневої сторожі, санітарности, суди, вода, лічниці, школи і бібліотеки). Місто має самих урядовців 27 тисяч. Податки з реальностей дають близько два біліони долярів. До школи ходить пів міліона дітей, яких учить 1.300 учителів. Учителі беруть 90 міліонів платні.

До Шікага приїздить і виїздить кожного дня 1,500.000 людей зпоза міста. Таких, що мешкають по передмістях і доїздять до міста залізничими або електричними поїздами, нараховують 328.767 осіб. До міста ведуть 32 залізничі лінії, якими кермує 22 ріжні компанії. За цілий рік поїзди відвозять і привозять 120 міліонів пасажирів. Шікаго має шість великих залізничих двірців, вибудованих коштом 20—70 міліонів долярів кожний.

У тому велитенському місті мають ріжні великі промислові підприємства свої централі. Найбільше підприємство — це велитенська різня, в якій ріжуть худобу і розсилають мясо по цілому світі. За минулий рік зарізали в цій різні два міліони рогатої худоби, пів міліона телят, три і пів міліона безрог і три міліони овець на суму 572 міліонів долярів.

Шікаго має 24 національних і 32 стейтових банків. Через ці банки переходить річно 300 міліонів чеків. За минулий рік сума тих чеків дала 17 біліонів долярів.

Далі статистика виказує, що в Шікаго є 4.000 малярів, міщани висилають 50 міліонів телеграм, трамваї і автобуси перевозять біліон пасажирів.

Американки волюють европейців.

ТУГА ЗА РОМАНТИЧНИМИ ПОДРУГАМИ.

Один із великих американських журналів магазинів розписав недавно конкурс серед своїх читачок на тему яких мужів хотіли би молоді американки для себе здобути. Ця анкета дала несподіваний сензаційний вислід, бо велика частина американок заявила, що вони мріють про те, щоб одружитися з европейцями. Ця несподівана відповідь викликала счудування не лиш в Америці, але й в Европі. Один із репортретів „Ноєс Вінер Журналь" скористав із нагоди, що до Відня приїхала одна молода й багата американка та попросив в неї кілька хвилин розмови на тему „чому американки волюють европейців".

СТАРИЙ СУХОДІЛ.

Панна Етель Н. молода, бо всього 23-літня, виспортована, гнучка і прегарна американка не боялася зовсім старої Европи і приїхала до Відня сама, без ніякої опіки, лиш зі своєю прислугою. Віденський журналіст застав її у повному лещетарському виряді. Вона хотіла — як сама сказала — закоштувати трохи спортових розкошей.

Молода дівчина зовсім не здивувалася відвідинам журналістів ні їх питанню.

— Так, воно справді так — заявила вона. Правда, ми американські дівчата почуваємося іноді дуже щасливі з американськими подругами. Але багато з нас мріє справді потайки про подружжя з европейцем. Чому воно так? Мій Боже, адже багато наших предків, знайомих і рідних походить з Европи, від них ми чуємо стільки гарного про Старий Суходіл. Не диво, що й ми тільки думаємо про Европу. Автім Европа така романтична! „Европеєць" — це означає в нас те саме, що „фільмовий красунь" або „граф". Це слово означає в нас стару культуру, ...з дрібкою дегенерації і перецінження. А ми американки зовсім не такі плиткі та матеріялістки, як в Европі про нас думають. Ми справді більше романтичні, як тутешні жінки!

МУЖЧИНИ В U. S. A

При тім Етель Н. поправилася у клюбовім кріслі і засміялася.

— Ми, американки, читаємо дуже радо короткі оповідання і оповіди, в яких багато говориться про любов. У нас чимало журналів-магазинів, які заспокоюють лиш оте наше бажання. Ми романтичні, але нашим мужчинам дуже, дуже далеко до того. Американець знає лиш свою працю. Він куди проворніший від европейця, але він теж багато скучніший. Вечором приходить він дуже пізно домів, бо крім своєї бюрової праці має ще він безліч ріжних засідань, в неділю їде він на метч-рагбі, або до свого клюбу. Для нас жінок, не є він тим, чим ми хотілиб його бачити.

Поза тим ви знаєте його в Европі як взірцевого мужа. Те, що ви собі тут розказуєте про наших мужів — воно теж правда. Вони помагають дуже часто своїм жінкам у господарстві, перуть білля і прилагоджують самі снідання. Але й інші речі, що про них оповідають, теж правдиві. Отже вони сидять у шляйках при обіді, кидають недокурки на дивани й на килими і справді кладуть черевики на свої бюрка. А цього ми американки, як і всі інші жінки, не любимо. Коли маємо гостей, тоді раптом наші мужчини кидають нас і їдуть на партію покера, а пані, для яких були ці мужчини запрошені, жахливо нудьгують. Одного разу була я у великому товаристві. Наші мужчини мали пом'яті вилоги при смокінгах, говорили весь час про свої інтереси і зовсім забули про пань. Тільки один мужчина гуляв увесь час по черзі з кожною панною, для всіх був увічливий та усміхнений. Його смокінг був у найкращім стані. Той один-одинокий мужчина був віденцем.

Після того панна Етель попрощалася з журналістом і негайно виїхала в гори, щоб „закоштувати трохи спортових розкошей".

Тепер знаємо, чому американки волюють европейців.

ЯКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТИ БУВ КОЛЮМБ?

На цю тему суперечать не від нині ріжні національности, головно еспанці та італійці. Походження відкривника Америки закрите мрякою здогадів. Історики ствердили, що він походить з Генуї. Інші міста мають до нього не менші претенсії: ріжні еспанські міста та Корсика, що теж не можуть представити Колюмбової метрики, тільки докази посередні. Саме тепер вийшов твір історика Елідіо Пометта, який доказує, що Колюмб був швайцарцем. Автор використав ріжні еспанські та корсиканські документи, з яких виходить, що Колюмб сам говорив, що походить з Рубії. Рубія належала колись до міланського князівства і відповідає теперішньому швайцарському кантонові Тессін. Батьки Колюмба виемігрували з Рубії до Генуї. Швайцарці дуже тішаться цею історичною знахідкою.

СВЯТА 22. СІЧНЯ.

[illegible]ВАРШАВСЬКІ УКРАЇНЦІ В ПОКЛОНІ ВЕЛИКИМ ПОДІЯМ.

[illegible] великих подій, що двадцять років [illegible] сколихнули сумлінням цілої соборної укра[illegible] нації і ввели незалежну Українську Державу у громаду вільних новітніх народів, ушанувала українська кольонія у Варшаві урочистими зборами й академіями.

СВЯТО КРУТ.

В год. 10. в суботу рано зійшлося кілька [illegible] українського зорганізованого і незорганізованого, греко-католицького і православного студентства у греко-кат. церкві на Медовій [illegible] у тиші та внутрішньому скупченні вислухати [illegible] Служби Божої з парастасом за [illegible] під Крутами героїв. Члени У. С. Г. [illegible] у Службі Божій зорганізовану участь з [illegible]. На жаль зі старшого громадянства [illegible] проф. Кордуби і кількох пань, не було нікого, що подекуди пояснюємо тим, що не можна [illegible] вирватись від буденних занять.

[illegible] в домівці У. С. Г. відбулася святочна [illegible] з обширною вокально-рефератовою [illegible] частиною. Виконавці (пп. Вой[illegible], Бегей, Смеречинський, Ортінський, [illegible] хор та інші) виявили багато самопосвяти і заходів; на жаль, на цілости відбився [illegible] брак солідної підготови програми, зліплено — як було видно — похапцем.

[illegible] саля була повна. Все українське студентство здисципліновано перевело цілоденну голодівку та зложило датки на вказані проводом цілі.

ВЕЛИКА АКАДЕМІЯ ОБЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Як ми заповідали, спеціяльно створений комітет обєднаних українських організацій у Варшаві зорганізував **величаву святочну академію**, шануючи нею 20-ті роковини проголошення державної незалежности України. У великій салі Гігієнічного Т-ва зійшлася майже вся українська кольонія з представниками духовенства, уряду УНР, усіх українських установ та організацій на чолі. Серед учасників зауважили ми м. ін. і репрезентантів польського громадянства, членів союзницької українцям політичної еміграції, представників української науки, культурних діячів, багато молоді, студентства, робітництва.

Відкрив академію п. **Петро Шкурат** змістовним коротким словом, а прекрасно зіспіваний мішаний хор під орудою Сологуба (цілий хор у національних одягах!) виконав при урочистій тиші на салі могутнє: „Боже Великий Єдиний".

Основний реферат про великі події та їх вплив на історичне українське сьогодні відчитав п. Гліб Лазаревський, після чого саля затряслась від ентузіястичних оплесків для хору за знамените виконання Стеценкового „Вкраїно Мати". Багата програма академії закінчилася національним гимном. **КТВ.**

Загрожені святощі християнства.

[illegible] подає німецька католицька преса — англійська влада, як мандатар Палестини, на по[illegible] січня ц. р. повідомила всі заінтересовані [illegible] християнські, що церква Гробу [illegible] в Єрусалимі та церква Різдва [illegible] у Вифлеємі — з огляду на небезпеку, [illegible], мусять бути перебудовані коштом [illegible] фунтів стерлінгів (коло 4 міл. зол.). Ця [illegible] побільшилась головно після останнього [illegible] землетрусу в 1927 р. і тоді треба було [illegible] стіни єрусалимської церкви забезпечити [illegible], неестетичною підпорою. Англійці [illegible], що коли цієї суми не збереться в [illegible] часі, тоді вони ще перед Великоднем [illegible] ц. р. замкнуть обі церкви.

[illegible] церкви є від давніх часів в ужитку католиків, православних греків, коптів та сирійців, [illegible] ведуть між собою тиху, завзяту боротьбу, [illegible] часом прибирає нехристіянську форму [illegible] мусить в цей спір встрявати англійська [illegible].

Коли в серпні 1935 р. велике німецьке паломництво, з яким був також український священник, о. д-р Володимир Левицький, відвідувало єрусалимську церкву, — православні греки та вірмени, бажаючи швидше позбутися католиків з церкви, почали виспівувати голосно своє богослуження під самим носом католиків. Але й францішкани, які з католицької сторони мають завідування святими місцями Палестини, визначаються такою самою нетерпимістю супроти східних католиків. Не вважаючи на дозвіл вищої церковної влади, францішкани не допустили нашого священника відправити Службу Божу при вівтарі Голгофти та зодягненого в ризах духовника насильно відсунули від престола на бічний вівтар єрусалимської церкви. На письменне зажалення до Східної Конґреґації у Римі — відповіла ця остання в січні 1936 року, що існують сумні звичаї, встановлені єретиками і схизматиками, які треба зберігати, щоб оминути ще більше лихо!

Напередодні Загального Зїзду Рідної Школи.

(Інформаційний огляд.)

СТАН ТОВАРИСТВА РІДНА ШКОЛА З КІНЦЕМ 1937 РОКУ І З ДНЕМ 25. СІЧНЯ 1938.

Адміністраційний рік Рідної Школи рахується на основі статуту від 1. вересня одного року до кінця серпня слідуючого року (отже: від 1. IX. 1936 до 31. VIII. 1937).

ОРГАНІЗАЦІЙНА СХЕМА.

[illegible] організаційні клітини — це **Кружки** Р. Ш. Вони творяться як **відділи** Товариства на [illegible] письменного дозволу Головної Управи Р. Ш. За останній адм. рік створились 63 Кружки Р. Ш. Дня 31. серпня 1937 було 2.024 Кружків Р. Ш. Сьогодні є їх 2.049. Зпоміж Кружків [illegible] дуже активних.

Посереднім звеном поміж низовими Кружками Р. Ш. й керуючою Головною Управою є **[illegible] Союзи Кружків Р. Ш.** по повітових [illegible]. Їх є 26.

[illegible] Союзи і Кружки з правами Повіт. [illegible] мають право ініціятиви, нагляду і про[illegible]. Це право виконують вони письменно, при [illegible] районових, окружних, чи повітових на[illegible] та особистими відвідинами Кружків Р. Ш. [illegible] делегатами. Таких відвідин було в ро[illegible] 591 разів, крім того відпоручники Гол. Управи [illegible] Повіт. Союзи і Кружки 84 рази. Зпоміж Пов. Союзів **найактивніші**: Львів, Дрогобич, Тернопіль, Чортків, Камінка, Станиславів.

ЧЛЕНСТВО.

Звичайних членів було 31. серпня 1937 року 98.162. Впродовж року прибуло 9.170. Між членами є 26.600 жінок, 5.000 молоді, 325 товариств, хоч матеріяльну піддержку дає більше товариств.

Членів-добродіїв прибуло 3 і є їх 94 разом.

ПРАЦЯ ПО КРУЖКАХ Р. Ш.

Рефератів було 2.011 у 620 Кружках (мин. р. 1.585 у 872 Кружках) для 48.350 слухачів.

Національних свят уладили Кружки Р. Ш. 666 (м. р. 420), а то 157 концертів і 509 академій. У концертах брали участь власні хори, яких є 113 (м. р. 2) з 2.899 членами і власні оркестри (9) з 154 членами (м. р. 1 орх.). Театральні гуртки (126, що мали 2.899 членів) уладили 1.946 театральних вистав (м. р. 1.389).

Загальне число імпрез — 4.188, що дали 85.451 зол. 53 сот. доходу. Між імпрезами було: 211 фестинів, 1.262 забав і 103 прогульок. Усіх засідань відбули Старшини Кружків 7.100, ширших нарад (анкет) 634 і 2.640 сходин членів.

Заслугує на увагу велике число спеціяльних курсів 71 (м. р. 47) з 1.510 учасниками (м. р. 1.078). Більша частина курсів була **духового** характеру (українознавства, бібліотекарства, для провідників доросту, провідниць дитячих садків і т. п.).

Рідна Школа мала 648 **бібліотек**, а в них 67.008 книжок (зріст у порівнянні з м. р. на 22.649 книжок). Читачів було 20.649 (м. р. 12.130), а то: 14.399 молоді (м. р. 8.530) і 6.250 старших (м. р. 3.600). Всі читачі прочитали 92.978 книжок (м. р. 60.650); старші прочитали 28.918 книжок, а молодь 64.060. Найбільша бібліотека Кружка Р. Ш. в Яворові — 14.548 книжок. Великі бібліотеки мають Кружки в Калуші, Коломиї, Бродах і Львові (Кружок ім. Б. Грінченка). Сяник має 4 постійні бібліотеки і 25 мандрівних.

ДОШКІЛЛЯ.

Дитячих садків було 768, а в них 29.885 дітей (м. р. було 665 садків, 25.530 дітей). Кошти садків виносили готівкою 157.620 зол.

Захоронок Р. Ш. було 3, в них 113 дітей. Кошти удержання захоронок 7.655 зол. 7 сот.

Крім концесіонованих захоронок були 3 **„світлиці"**, в них 100 дітей.

Разом у дошкіллі Р. Ш. було 30.098 дітей.

ШКІЛЬНИЦТВО.

Народні школи 33 зі 172 клясами (м. р. кляс 166); 22 школи були найвищого типу. В нар. школах було 5.554 дітей (м. р. 5.405). З добрим поступом перейшло до вищих кляс чи покінчило 5.209 дітей; до середніх шкіл зголосилося 407 дітей, здало 389. **Соціяльний стан** батьків: 40% селян, 28.5% робітників, 9% ремісників, 7% нижчі урядники, 7% купці і промисловці, інші 1.5%.

Крім цих концесіонованих шкіл було ще 7 т. зв. „збірних лекцій" у місцевостях, де нема ніякої школи. На ті лекції ходило 100 дітей. Програма навчання — як у нар. школах.

Окремо стояли шкільні курси у Кракові з 24 дітьми.

Отже по програмі нар. шкіл училося 15.674 дітей.

Народні школи уладили самостійно 685 клясових і загальних імпрез та обходів і 831 природничих і краєзнавчих прогульок. У 24 школах переводили ощадностеву акцію, при чому заощадили діти 2.328 зол. 22 сот. Науку кооперації вели 23 школи. Оборот у всіх шкільних крамницях був 6.723.59 зол., при чому зиск 832.79 зол.

В нар. школах учило 196 учителів. Учительство уладило для себе 79 рефератів, 167 практичних лекцій, 326 учительських конференцій, 203 нарад батьків. Сповняючи педагогічно-научний нагляд управителі відбули 1.395 госпітацій.

Жертвенність дала в 1937 р. 176.358 зол., в цьому від української еміграції 36.917 зол. 20 сот. З еміграції найбільше зложили українці зі Злучених Держав 4.850.35 дол.; в цьому „Обєднання" 3.830 дол. Канада **подвоїла** свою поміч і дала 1.612.30 дол.

Впродовж року **сплатила** Гол. Управа 36.507 зол. 65 сот. **довгу**, з того 24.579 зол. 76 сот. на капітал і 11.964 56 сот. на відсотки.

Підприємства: Книгарня Р. Ш. мала в 1937 р. збільшений оборот на 10.000 і виказала чистого зиску 1.200 зол.

Зміна статуту. Слід згадати, що на вимогу Загального Зїзду Р. Ш. приготовила Головна Управа зміну статуту Р. Ш. Зміна йде **в тому** напрямі, щоб діяльність Товариства зробити гнучкішою (введення постійної Дирекції), щоб зменшити можливости частих розрахунків з особами (вибір Головної Управи на 3 роки) та дати більшу перевагу при вирішенням рідношкільних справ таким чинникам, що несуть у ній більшу моральну й матеріяльну відповідальність (змінене представництво Загального Зїзду Р. Ш.).

Нові праці. На цей рік (1938) преліміную Гол. Управа збільшити число дитячих садків на 121 і малоб їх бути 889. Щоб не терпіти знову з приводу недостачі кваліфікованих садівничок, — Головна Управа проголосила курс для них у Львові від 1. березня 1938.

На 1938. рік передбачені **видатки** на

1.389.144 зол. З того головна частина йде на школи — 856.415 зол.

На покриття тих видатків передбачується 1.408.767 зол. приходів: частинно з оплат у школах, дитячих садках і бурсах, а 558.844 зол. з добродійности. З тої останньої суми малоб прийти на загальні видатки Гол. Управи 65.062 зол. Передбачена надвишка в буджеті цілого Товариства (19.623 зол.) була обернена на сплату зобовязань.

Буджет Головної Управи Р. Ш. передбачує в 1938. р. **видатки** на суму 110.170 зол., приходів на 127.200 зол.

Педагогічна вистава. Навязуючи до бувальщини, коли то в 1586 р. створило львівське Ставропігійське Брацтво **першу школу у Львові**, плянується в 1938 р. уладити тут Педагогічну Виставу, що показалаб 350-літній розвиток, досягнення й потреби української школи й української педагогічної думки.

Посилення організації. Число Кружків з ріжних річевих причин мусить зростати аж до того ступня, доки дійсно в кожній громаді не буде цієї конечної організації. Слабо активні Кружки мусять стати вповні активними.

У шкільних справах. Повести інтензивну працю за збільшенням фреквенції у школах кожного роду й типу. Особлившу розбудову передбачується у фахових школах Р. Ш.

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ПЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Цього дня переслухували свідків, яких зізнання відносилися до фактів, що подані в акті обвинувачення. Кольоністи з Безлова, яким повибивали шиби, не бачили людей, які по вибитті шиб утікали та стріляли до тих, що бігли за ними, щоб їх зловити.

Парох Оглядова о. Роман Березинський зізнавав головно про прапор, що то його хтось вивісив був на дзвіниці в роковини бою під Крутами. Свідок казав той прапор зняти. На запити оборонців о. Березинський оповідає про деяких підсудних, яких добре знає як своїх парохіян та як членів читальні, якої він є головою. У всіх справах молодь зверталася до нього за порадою і він певний того, що ті хлопці не мали і не робили нічого такого, що перед ним таїли.

Після того зізнавали функціонарі поліції.

Лілич Краінський, якому спалили 3 стирти, не приїхав на розправу, а прислав виправдання, що він хорий. Суд відчитав його зізнання, що він їх зложив перед слідчим суддею у Золочеві.

Офіційні візити у столицях арабських держав.

На днях виїде до Савдійської Арабії вуйко британського короля з офіційною візитою. Арабські кола вважають, що цим способом хоче Англія затіснити звязки з королем Абдуль Азізом Ібн Савдом. з огляду на те, що підчас теперішніх прощ до Мекки серед арабів чимало говоритимуть про справу Палестини.

Французький міністр освіти виїхав до Єгипту. Його подорож має пропаґандивний характер. Йде про те, щоби скріпити культурні звязки між обома державами.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Викрили плян гітлерівського походу

НА БУДАПЕШТ.

Серед мадярських політичних кол викликала велике враження промова провідника леґітимістів Шіграя, який у сензаційний спосіб представив пляни мадярської скрайньої правиці, що підготовляла похід на Будапешт, щоб повалити конституцію та завести лад на зразок гітлерівського. Мадярські політичні кола добачують звязку між тими намірами й тайною гітлерівською акцією на терені Австрії, яку саме викрили.

У звязку з тим посилилася пропаґанда віденських леґітимістів, що домагаються, щоби покликати до влади представників усіх парляментарних партій та приспішити реставрацію монархії, як єдиний засіб проти гітлерівців.

ЯПОНІЯ ЛІКВІДУЄ „ЛЮДОВИЙ ФРОНТ".

В Токіо арештували 30 прихильників „людового фронту". Серед арештованих є 7 професорів і асистентів високих шкіл. Пятнадцять осіб притримали в Токіо, решту на провінції. Їм закидають, що ідеольогічно підтримували та матеріяльно підпомагали „людовий фронт". Головний осідок лівих елементів був у будинку лікарського товариства в Токіо.

Ці арештування стоять у тісному звязку з арештуванням понад 400 осіб провідників та членів „людового фронту" ще 22. грудня м. р.

Львівські Телефони осягнули вже 10.000 абонентів.

В січні п. р. зареєструвала Управа львівських телефонів „ПАСТ" свого десятьтисячного абонента. Це безумовно познака поправлення господарських умовин Львова, а водночас доказ піднесення культурних вимог населення. Цікавою ілюстрацією цього процесу є „крива" руху телефонічних абонентів міста. В жовтні 1931 р. у передкризовий час господарської коньюнктури, кількість абонентів доходила вже до 9.204, щоби опісля ступнево падати до сім тисяч кількасот в 1934 р. Досліджуючи причини цього безумовно прикрого для себе явища, Дирекція „Паст"-и ствердила той, що вина у цьому не тільки сам факт зростаючої господарської кризи, але може і в більшій мірі несправедливий поділ ричалтових оплат для абонентів. Бо, як знаємо, до часу автоматизації телефонів усі платили рівно за телефон за категоріями: 20, 26 та 36 зол. незалежно від кількости переведених розмов. Автоматизація була безперечно корисним зворотом у тому стані категоричного поділу. Вона впровадила не тільки вигідне, технічне поправлення телефонічного звязку, але завела також справедливий поділ оплат.

Така корисна реформа, включно з трьохкратним уже обниженням тарифи продовж останніх двох років, довела до поворотного зросту числа абонентів, що ступнево дійшов уже нині до 10.000. Це, при углядненні більшособового користування телефоном в численних установах та підприємствах Львова, робить приблизну пропорцію: один телефон на 25 мешканців Львова. Це безумовно високе число, коли взяти під увагу, що Львів не є нині ні промисловим, ні торговельним містом.

Очевидно, що у поширенні сітки телефонічних абонентів, грає все велику ролю зрозуміння в широких колах громадянства всіх користей, які нині приносить телефон. Величезне полекшення звязку між людьми, ощадність часу при пропорційно невеликім грошевім видатку, — все це є чинником популяризації того знаменитого середника ділового і товариського контакту. Ювилей 10-тисячного абонента львівських телефонів вказує, що зрозуміння всіх цих користей стає в колах мешканців Львова все глибше і ширше.

✝

Денис Банах

довголітній управитель школи в Грув[...] пов. Львів, громадський організатор і [...]світній діяч, помер 1. лютого ц. р. у 58 [...] свого трудящого життя.

Похорони відбудуться в четвер 3. [...] в год. 2. в Вірменської катедри у Львові.

На цей сумний обряд запрошує всіх др[у]зів і знайомих прибита горем —

Родина.

„ФАШИСТІВСЬКА ІТАЛІЯ МОГУТНЯ."

З нагоди 15-ліття створення фашист[...] міліції відбулася парада з участю 10 тис[...] міліціянтів, у часі якої Мусоліні відзначи[в ...]янтів, що брали участь в абісинській [...]

З тієї нагоди Мусоліні виголосив у [...] промову, в якій особливо підкреслив [...] міліціянтів у Лібії, Абісинії та Еспанії [...] промову закінчив Мусоліні словами: „[Фаши]стівська Італія могутня, має багато збро[ї ...]гато людей, що вміють нею орудувати [...] шанує інтереси всіх, але голова боронит[и ...] мира та своєї майбутности."

НОВИНКИ.

— **Комунікат Архикатедрального Пароχ[іяль]ного Уряду св. Юра у Львові.** Щоб [...] усправнити справу збірок під церквою [...] і свята, архикатедральний Парохіяльний [...] подає до відома всім П. Т. Установам, [що ...]хують на збірки під церквою св. Юра, [...] комунікат: Перша неділя кожного місяц[я ...]значена для школи ім. Бориса Грінченка [...] тої школи ходять діти парохіян св. Юра. [...] неділя в місяці призначена для безробітн[...] кими займається Брацтво св. Івана Мил[...]го при парохії св. Юра. Всі інші неділі [...] цілого року призначені на збірку для [...] катедри. Якщож у котрі з вище наведени[х не]діль чи свят яке з українських товарис[тв ...]личної добродійної ужиткової [...] збирати під церквою св. Юра, то [...] мовно вперед порозумітися з парохом [...] чи з парохіяльним духовенством і [...] собі дозвіл Високопреосвященного М[итрополи]чого Ординаріяту. Лиш при [...] умовин могтимуть товариства [...] привілеєм збірки під церквою св. Юра. — [...]онтій Куницький, парох.

— **Печатки,** монограми, таблиці, [...] дешевше перше та єдине українське [...] заведення **Володимир Ярош,** Львів, [...] ч. 3. 1—2 [...]

— **Запрошення** — як також білети [...] Великі Вечерниці Медиків — можна [...] „Союзному Базарі" в днях: четвер, [...] субота ц. м. від год. 18—19.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** [...]дини членів у пятницю 4. лютого [...] вечір. На сходинах виголосить [...] Осіньчук другу частину свого реферату „Електрокардіографія".

— **З опери.** 8. лютого у Великім [...] Львові відбудеться вистава „Тоски" [...] П. Арделія, тенора державної опери [...] одного з найращих европейських [...] тулову ролю співає П. Вериньска, [...] варшавської опери, Скарпія співає [...]га. — 10. лютого підуть „Паяци" і „[Кавалерія] Рустікана" з участю тих самих співаків [...]тоном Рейханом. Пізніше відбудеться [...] „Кармен" із участю Кончіти Велкес. [...] виставі візьме теж участь Арделі. [...] Лерер, режисерує А. Улуханов. Білети [...] касі театру та в „Орбісі" пл. Марійськ[а ...]

— **Арештування.** Дня 21. січня [...]ла поліція у Вербові [...] Андрія Конрада і Дмитра Лужецького [...]них відставили до вязниці.

— **За зловживання у Міськім Ар[...]ному Заведенні у Львові.** Перед [...]ним трибуналом почалася розправа [...] Олікса Сеньковського б. управителя [...] відділу львівського М. А. З. [...] па Фітя, б. експедиента [...] Ст. Станкевича, дозорця [...] Чобка, магазинера; В. Базієва [...] і Андрія Я. Третера, б. [...] М. А. З. Акт обвинувачення [...] вачений Сеньковський 1936 [...] коло 1.500 кг. вугілля, з чого [...] продав на власну користь [...] 12.000 дав безплатно обом Базієвим [...]

[illegible] 18.000 кг. продав іншим особам. Оба Фітьо зла[illegible] фальшиві рапорти для контрольних органів. [illegible] Фітьо такі фальшиві звідомлення справді зла[illegible]. Останнього обвинуваченого, д-ра Третера [illegible] до карної відповідальности за брак [illegible] над Сеньковським.

— Процес Добошинського у Львові. У пятни[illegible] 4 лютого ,починається у Львові перед су[illegible] присяглих процес проти інж. Адама Добо[illegible]ського, за відомий напад на Мисьленіце. [illegible] на розправу, що відбуватиметься у вели[illegible] салі розправ, тільки за білетами.

— Пес покусав дівчину. На Баторівці трапив[illegible] жахливий випадок, якого жертвою впала 10-[illegible] дівчинка Ірина Маршалок. Коли вона пе[illegible] подвіря, кинувся на неї ланцюховий [illegible] повалив її на землю і почав кусати лице та [illegible]. Якби не були надбігли сусіди пес був би [illegible] дитину на смерть. Поготівля відвезло її [illegible] шпиталю, де ствердили що дівчинка має роз[illegible] лице, відгризене вухо та багато ран на [illegible] шиї та руках.

— Львівська хроніка. На головному залізни[illegible] двірці 32-літня Франішка Хмель хотіла [illegible] самогубством і напилася якоїсь отру[illegible]. Поготівля перевезло її до шпиталю. — Полі[illegible] перевела облаву у Пасажі Міколяша і при[illegible] 75 осіб, але після вилегітимування всіх [illegible]. — Слідчий відділ поліції арештував [illegible] Косак, що живе при вул. Шараневича [illegible] під закидом, що покинула свою дитину. Від[illegible] її до диспозиції слідчого судді. — За те, [illegible] підкинули свої діти віддали до диспозиції [illegible] суду Гелену Дзвоновську та Сте[illegible] Горбачук. — Проти різника Савина Ме[illegible] (Корівна 1) внесли позов до суду за те, [illegible] займався покутним зарізом свиней. Контро[illegible] міського Ветеринарного Уряду знайшла у [illegible] три зарізані свині: одну у стайні під ко[illegible], другу у вуджарні, третю у прачкарні під [illegible] білизм.

— Людська рука на залізничому шляху. Після того, як переїхав ранішній поїзд Львів—Варшава, десь коло год. 10.30 на залізничому [illegible] на терені варшавського повіту знайшли [illegible] руку, одягнену в білу сорочку, [illegible] светер та рукав сірої маринарки в паски. [illegible] після оглядин ствердили, що це ліва ру[illegible] мабуть хлопця у віці 15 літ. Покищо невідо[illegible] чия це рука.

— „Нема такей стації!“ Один наш громадянин [illegible]: Пос. Кшечунович у соймі сказав: „Наш [illegible] створити такі умовини, щоб та (тобто: [illegible]) людність привязалася до польської [illegible] так, як до війни була привязана до [illegible]ської монархії“. Цю засаду взяв собі до [illegible] урядник на стації в Мостиськах і почав її [illegible]. Дня 25. січня ц. р. зажадав я на [illegible] стації білету до Перемишля. На це урядник [illegible] Реліховський сказав: „Нема такей ста[illegible]!“ Я добачив, що нічого не вдію, і сказав: „До [illegible]“. І дістав на це відповідь: „А, така [illegible]“ і білет.

— Буревій наробив у нафтовому басейні шко[illegible] на пів міліона золотих. Шкоди, які поробив [illegible], що пройшов над бориславсько-дрогобицьким басейном, доходять до пів міліона зо[illegible]. Особливо потерпіли вертничі вежі та га[illegible], в яких втрати рахують на 350.000 зо[illegible]. Решта втрат припадає на корони вертни[illegible], рурокроводи і т. д. Шкоди, які має на[illegible] [illegible] далеко більші, бо тут треба [illegible] втрати спричинені перервою у про[illegible].

— Шуліка напав на людину. Цікавий випадок [illegible] в Угорниках, передмісті Станиславова. [illegible] вибив шибу в мешканні Михайла Осу[illegible] до середини і кинувся на Осудара, [illegible] саме при сніданні. На крик Осудара [illegible] сусіди і забили шуліку.

— Краєва хроніка. Нічю на 31. ц. м. якісь влом[illegible] вломилися до громадського уряду в Зим[illegible] і зрабували з каси коло 400 золотих та ма[illegible] до писання. — Староство в Городенці при[illegible] діяльність „Карпатського Лещетарського [illegible]“ в Тишківцях. — Бурмістром Заліщик [illegible] емеритованого підполк. інж. Юліа Гоф[illegible], а його заступником дотеперішнього віце[illegible] Михайла Кутнера, емеритованого уря[illegible] староства. — На передмісті Станиславо[illegible], невідомий справець дістався до [illegible] Казимира Лініцького і завдав йому, [illegible], кілька ударів у голову. Лінін[illegible] важкому стані відвезли до шпиталя. — [illegible] Августин Пікович, що за вбивство своєї [illegible] у вязниці в Станиславові і 10. лю[illegible] перед судом присяглих, хотів [illegible] самогубство і тому вискочив з баль[illegible] повзку. Дуже потовченого і [illegible] відвезли його до лічниці. — [illegible] в міській управі у Заліщиках, збо[illegible]

рівського повіту, викрили касові недокладності. З доручення прокуратора окружного суду в Золочеві ведуть у цій справі слідство.

— Вибрали жінку солтисом. Громадська рада в селі Виробки, пов. Могільно (у Великопольщі), що складається з самих мужчин, вибрала солтисом Анну Скубішакову, а її заступником теж жінку, Станиславу Пшибильську. Скубішакова — жінка дрібного хлібороба, Пшибильська — господиня на власному, 30-моргововому господарстві.

— Слідство у справі „варшавського опира“. Справу вбивства шофера Шлєнзака, якого допустився Владислав Скверавський, названий тепер „опирем Варшави“ вже майже вияснили. Скверавського оглянули психіятри, які ствердили, що він нормальний і здоровий. Слідство виявило, що його вже пять разів карали за крадіж, у тому два рази вязницею, оба рази за крадіж мотоциклів.

— Німецько-японський економічний клюб. У Берліні відкрили німецько-японський економічний клюб. Головою того клюбу вибрали президента німецько-японського товариства, адмірала Ферстера. Мета новооснованого клюбу — виміна думок та підтримка дружби між німецькими та японськими студентами.

— Жидівські адвокати апелюють до короля. Жидівські адвокати в Яссах, яким Адвокатська Палата відмовила права на практику, вислали до короля Кароля таку телеграму: „Жидівських адвокатів у Яссах, які в часі війни служили в королівській армії, без судової розправи усунули з адвокатури й позбавили змоги виконувати звання. З повним респектом апелюємо до Вашої Королівської Милости і просимо про опіку, щоб привернути правний стан“.

— Рузвельт кандидатом на мирову нагороду Нобеля. Повідомляють з Осльо, що кубайський посол в Осльо задумує зголосити до Комітету нагороди Нобеля президента Рузвельта як кандидата на мирову нагороду.

— Смерть французького вченого. У Парижі помер один з найбільш відомих французьких фільольогів, почесний декан гуманістичного виділу паризького університету, визначний знавець французької мови і граматики Ферд. Брюно.

— Подружжя вмерли в часі золотого весілля. Рентнер Мішлет, що мав 71 років, і його жінка Марія, два роки молодша — як подає один італійський часопис — підготовлялися до святкування золотого весілля. Хотіли вони відсвяткувати це дуже урочисто. Але на кілька днів перед тим муж занедужав на запалення легенів і вмер у сам день золотого весілля. По кількох годинах вмерла на серце жінка. Запрошені гості замісць святкувати золоте весілля, мусіли взяти участь у похоронї.

— Розстріляли суддів Тугачевського. Паризький щоденник „Ле Матен“ повідомляє з Москви, що всіх членів военного суду, який засудив на смерть маршала Тугачевського арештували та розстріляли. Залишився у живих тільки ген. Бліхер, головний командант совітських військ на Далекому Сході.

— Сконфіскували майно письменника. Німецька влада сконфіскувала майно письменника Арнольда Цвайга, що перебуває тепер на еміграції і втратив німецьке громадянство

— Розстріляли 5 грузинів. Найвищий суд грузинської республики у Тифлісі судив за контрреволюційне шкідництво службовиків грузинського науково-дослідного годівельного інституту, що хотіли завалити большевицьку владу і відірвати Грузію від Совітів. Пятьох засудили на розстріл, двох на вязницю по 20 літ

✝ Посмертні згадки.

Д-Р АДРІЯН КОПИСТЯНСЬКИЙ.

Дня 29. м. м. помер ненадійно в силі віку д-р Адріян Копистянський, професор Академічної Гімназії та управитель бурси Народнього Дому. Покійний визначався незвичайним педагогічним хистом, чемністю супроти батьківських кругів та високо-гуманним відношенням до молоді. Ці високі особисті прикмети вплинули мабуть на те, що У. П. Р. підтримала його кандидатуру на члена Тимчасового Виділу Народнього Дому, в якому мені довелося проводити. На жаль, д-р Копистянський уступив — не знаю, з яких мотивів — уже після шістьох засідань з початком м. р. з Тимчасового Виділу, залишаючись управителем Бурси, що у виконанні пляну санації Н. Д. стояла під загрозою ліквідації, на яку настоював з економічних причин установлений урядом адміністратор Н. Д. До збереження цієї установи причинився у великій мірі пок. д-р К., що не лише перевів найбільші особові та річеві ощадности, виконуючи в часі санації аж до смерти безкорисно обовязки управителя Бурси, але й погодився замінити занимаций досі просторий льокаль Бурси на льокаль менший, що відповідав би вредукованому числу питомців, занимаций досі т. зв. „Общежитієм“. Опорожнений Бурсою льокаль можна було за добрим чиншом винаймити на приміщення торговельно-наукових заведень Рідної Школи, що знайшлися саме через недостачу вимаганого шкільними приписами приміщення під загрозою утрати концесії і бодай частинного припинення своєї діяльности. Уможливлення цілої трансакції, та — що важніше — переведення її в дуже скорому темпі було майже виключною заслугою пок. д-ра К., який кермувався в даному випадку не лише інтересом бурси, що через корисне випорожнення давнього льокалю зискала засоби на своє удержання, але й визнаючи високе виховне та національне значіння торговельно-наукових заведень Р. Ш., йшов Управі цих заведень чинно на руку, може і з нараженням своїх особистих інтересів. І за це належиться Покійному особлива дяка.

З Покійним зійшов у могилу тип людини, що його нераз стрічаємо серед наших русофілів, тип, що вміє годити свою навіть дуже радикальну ідеольогію з життєвими потребами загально-національного життя; жаль лише, що такі типи чимраз рідші серед верхівки цього відламу нашої суспільности.

Цих кілька слів спомину уважав я за вказане подати ще й із того огляду, що стан реконвалесценції після важкої недуги не дозволив мені особисто віддати Покійному останньої прислуги.

Інж. Ю. Мудрак.

Спорт.

КОЛИ УКРАЇНА ГРАТИМЕ З КРАКОВІЄЮ?

Як довідуємося, досі ще невідомо, коли відбудеться гаківковий метч України з Краковією. Невідомо теж досі де відбудеться перший метч обох дружин, у Кракові, чи у Львові. До цього часу Україна не дістала ще ніякого повідомлення, ні з варшавської централі, ні від Краковії. Можливо, що перший метч відбудеться таки у Львові, можливо, що ще сьогодні вночі Україна виїде до Кракова. Тому що з причини атмосферичних умовин метч може відбутися безпосередньо після повідомлення, то про час метчу повідомлять радіові комунікати, надавані у півгодинних відступах.

В середу 2. ц. м. відбудеться у Львові гаківковий метч Чорні — Погонь (Катовиці) в год. 7. веч. на леднищі Погоні.

В четвер 3. ц. м. гратиме у Львові у перебазі до Румунії репрезентація Латвії. Її противником буде одна із львівських дружин, імовірно Погонь.

РЕЧИНЦІ МИСТЕЦТВ РУСИ (УЖГОРОД).

На Закарпатті визначили вже мистецтва дивізії весняної рунди. Мистецькі метчі почнуться вже 27. березня, кінчаться 15. травня ц. р. 27. 3. МШК Мукачів — Русь. 3. 4. Русь — КАП Кошиці. 10. 4. УАЦ Ужгород — Русь. 17. 4. БФТЦ Берегово — Русь. 1. 5. Русь — Сп. Нова Весь. 8. 5. ЧСК Кошиці — Русь. 15. 5. Русь — ЧСК Ужгород.

Театри.

Великий Театр:

Середа 2. II. год. 12. впол. „Янек і Франек" казка; год. 3.30 попол. „Дімок з карт"; 7.30 „Дімок з карт".
Четвер 3. II. год. 7.30 „Дімок з карт".
Пятниця 4. II. год. 7.30 „Дімок з карт".
Субота 5. II. год. 7.30 „Дімок з карт".

Театр Ріжнородностей:

Середа 2. II. год. 12. впол. Ранок середновічних коляд; год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 „В перфумерії".
Четвер 3. II. год. 7.30 „Цей і той".
Пятниця 4. II. год. 7.30 „Цей і той".
Субота 5. II. год. 7.30 „Цей і той".

Український Народній Театр ім. М. Садовського

СТРИЯ (саля Євангелицького Дому):
2. 2. Мазепа.
3. II. Супружий меч.
4. II. Гетьман Полуботок.

МИКОЛАІВ:
5. II. Маруся Богуславка.
6. II. Мазепа.
7. II. Гайта.
8. II. Гетьман Полуботок.

В скорім часі театр завітає до Львова з історичним репертуаром.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

МЕДИКА:
2. II. Довбуш.

ПЕРЕМИШЛЬ (саля Роб. Дому):
3. II. Орленя.
4. II. Процес Мері Деген.
5. II. Під куратолею.
6. II. Премієра: Лісова пісня, драма-феєрія в 3 діях з прольогом Лесі Українки.

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм".
АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Нини Петровни".
ВАНДА: „Герої Сибіру", „Чу-Чін-Чав".
ҐРАЖИНА: „Знахар".
ЕВРОПА: „24 години кохання".
КАСІНО: „Королева передмістя".
КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Боє.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Княжа".
МІРАЖ: „Дипльоматична жінка".
МУЗА: „Король і хористка".
ПАКС: „Бельо та Льольо" (Дівоча), „Кінг-Конг".
ПАЛЯС: „Улан князя Йосифа".
РАЙ: „Наречена в припадку".
РІЯЛЬТО: „Сам на сам" із Павлею Веселі.
СВІТ: „Дикі стежки", „Пасажирка зайцем".
СТИЛЕВЕ: „Графиня Владінов" і ревія.
ТОН: „Мистці глупоти", „Дармоїд".
УТІХА: „Шлях до слави" та ревія.
ХИМЕРА: „Скитальці півночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Того".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Китай і Індокитай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. лютого 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Ранішній звіт; 8.15 Розр. концерт із пл.; 9.25 Твори Фр. Куперена з пл.; 11.30 Репортаж із життя; 12.03 Симф. поранок: орх., кларнет; 13.00 20.55 Актуальна гутірка; 13.10 Рецитації прози; 13.30 Музика, орх., спів; 14.45 Для села: „Весілля дочки", фейл. господинь. Музика з пл., „Три левенятка" весела авд.; 15.50 „Гокус-покус" авд. для старших дітей; 16.05 Камер. концерт у вик. інстр. ансамблю, спів; 17.00 З історії польської легкої кавалерії; 17.15 „Вовчі ночі" (Свято Матери Божої), муз. авд.; 17.50 „Добре серце невіри"; 18.00 Оркестра біол. оперет. пл.; 18.20 „До побачення" муз. авд.; 18.50 19.45 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Словно-муз. ревія „З бабусиного карнету"; 19.30 Коляди у вик. муж. хору; 20.00 Танц. музика у вик. джез. орх.; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Візита у лікаря, скеч; 22.00 Танц. музика у вик. орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Студіо молодих.

Четвер, 3. лютого 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Нар. пісні для молоді весел. школи; 11.40 Гайдн Вуд. композитор і диригент, гр. пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Комунікат льв. Хл. Палати; 13.50 Оперова музика з пл.; 14.30 Ревелерси співають, пл.; 15.00 Фрагмент із повісти І. Лама „Голови до позолоти". Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Муз. мандрівки: Романтики, авд. для молоді; 16.15 Віольончеля; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Сексуальне життя дівчат; 17.15 „Співаничок п. н. Марійка" слово-муз. авд. Личинського й Тепи; 17.50 18.50 Спорт. порадник і вістки; 18.10 Рапіоні, відчит; 18.20 Форт. рециталь; 18.25 Програма на завтра; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Спокуса", 19.30 Респігі: Токата; 20.00 Оперетковий вечір, орх., спів; 21.45 З мого варстату, літер. нарис; 22.00 Концерт давньої музики: Шлем'ївська сопр., сар., флет, обой, форт.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спікерового альбума.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. лютого 1938.

БЕРЛІН 17.00 „З мого життя" смичк. квартет е-моль Сметани, 18.00 20.00 Розривк. музика, квінтет, форт., 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Оп. арії, 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.45 19.00 Популярні мад. пісні, сол., циг. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 18.00 Сучасна австр. музика, 19.25 20.00 Фр. музика, 20.55 21.00 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скрипка, 22.00 Концерт, віол., форт.; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 Комедія, опісля камер. концерт; ПРАГА 18.05 Нім. авд.: Гутірка та „Папільон" Шумана на форт., 19.30 20.00 21.00 „Веселі куми з Віндсору" оп. Ніколая; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.30 22.00 Вок.-інстр. концерт; РИМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Вальківія" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 „Кармен" оп. Бізета.

Четвер, 3. лютого 1938.

БУДАПЕШТ 21.15 Бетовенові сонати, 22.50 Симф. концерт; ВІДЕНЬ 21.10 Вагнерівський концерт; МОР. ОСТРАВА 19.30 „Д-р Фавст" оп. Ройтера; ПРАГА 20.05 „Веселі куми" оп. Ніколая; МІНХЕН 19.10 „Баль в опері" оперетка; СТОКГОЛЬМ 19.30 „Европа співає" музичне попурі; 20.30 „Трістан і Ізольда" опера Вагнера; МІЛЯНО 21.00 „Зігфрід" опера Вагнера; ДРОЙТВІЧ 22.20 Шопенівський концерт.

Радіокутик.

НОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ РАДІЯ.

Дальки покежним автам дозволено їхати з надмірною скорістю. Всім іншим надмірна їзда заборонена під суворою карою особливо у Сполучених Державах Америки. Саме в Америці кількість смертних випадків через надмірну їзду велика. У останньому часі на американських дорогах уживають цікавого та технічного способу, щоб установити, чи шофер не дозволив собі на надмірно скору їзду. Замість того, щоб як досі висилати мотоциклістів, для провірки скорости авта, яке втікає, стосують тепер радіові хвилі. В віддалі двох кільометрів від себе, недалеко дороги, є дві коротко-хвильові розсильно - спріймальні стації. З хвилиною коли одну з них минає авто, з надмірною скорістю, оператор сиґналізує. На відбірній стації, оператор із хвилиною, коли відібрав сиґнал, натискає стопер та очікує авта. Коли авто переїде, відчитує на стопері час у котрому перебув віддаль між двома стаціями. Коли авто їде забороненим темпом, то поліціянт на мотоциклю доганяє авто та описує карний мандат. Такий спосіб контролі скорости авт. при помочі радіових хвиль, дав зовсім добрі висліди.

РАДІОВИЙ РЕЖИСЕР — ОПЕРОВИМ КОМПОЗИТОРОМ.

Дирекція Мадярської Королівської Опери вирішила в цьому сезоні виставити оперу „Білий Сокіл" пера молодого композитора Я. Кішели. Кішела є дуже талановитим музиком, він скомпонував вже низку творів легкого репертуару для театрів та радія. Одночасно є він режисером мадярського радія. Зміст 4-актової опери взятий з історії давньої Мадярщини. Музика типово мадярська. Є це перша спроба молодого композитора в поважній музиці.

БІРЖА.

Львів, 1. лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·48 88·05, Доляри амер. 5·27·50, 5·25·00 Доляри канад. 5·27·00—5·24·50, Фльорени гол. 296·02—294·30, Франки фр. 17·53—17·13, Франки швайцарські 122·55—121·75, Фунти англ. 26·34—26·35, Ґульдени ланц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·39—117·55 Кор. норв. 133·23—132·25, Корони шв. 136·73—135·75, Ліри італ. 21·50—20·60, Марки фінлянд. 11·73—11·25, Марки нім. 105·00 — 101·00 Шилінґи австр. 99·50—98·50, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 115·00 — 111·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 65·38, 65·88, 3 інв. 1 ем. 81·50 серія 90·50 3 поз. інв. 2 ем. 82·00, серія 91·00 5. конверс. 66·00 прем. дол. 42·00, 4 консол. 67·00

Папери

Банк Польський 116·00 Цукор 37·00 Вугіль 32·25, 31·75, Лільпоп 64·00. Модржеїв 15·00, Островець 39·25, Стараховичі 38·25, 38·00, 38·25, Габербуш 49·50.

Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·00 зол.
1 кг. масла експ. включ. з опак. 3·00 зол.
молоко 16—17 сот.
яйця (копа) 5·50 зол.

Тенденція вдержана на молоко й масло на яйця знижкова.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.